

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetői csopán a kiadóhivatalnál lehet
B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hír-
detések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilvántartás
vonatkozó minden közlemények a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt huszár petítór
5 kr. — Nagyobb és többesrészű hirdet-
ések jutányosan szerkesztendők.
Díjlag minden belkötésnél 30 kr.

Nyilvántartás garmond sora 20 kr.

B-Gyarmat, április 14-én.

Jelen cikkünket a földművelési ministe-
riumnak is becses figyelmébe ajánljuk. Ugyanis
tudjuk azt, hogy a laikus ember érdeklődését
a szakértő érdeklődésével összehasonlítani nem
lehet. Az irodalomban, a művészetben, a törté-
nelmi régészet, a törvénykezés, az ipar vagy
közgazdaság terén csak is azok viselkednek az
események vagy felmerült tárgyak iránt való-
di érdeklődéssel, kik e téren szakértelemmel
bírnak. Mi más a szemmel, mi más érdeklődik
egy festő a képzőművészet terméiben; egy régé-
sz a régészeti kiállításban; egy kertész a virá-
gok közt vagy egy értelmes képzett gazda
a gazdasági tárgyak közt, mint az, ki a tár-
gyakhoz szakértőleg nem ért, s azokról csak
is felületes fogalmak vannak. Ez miután a köz-
gazdasági téren, kivált a közgazdasági tudomá-
nyok iránt gazdáink, részéről minél ke-
vesebb érdeklődés, ez a magyar gazdák gaz-
dasági értelmi fejlettségének nem valami hi-
zelgő tanujelle. S éppen azért azok helyett a
sok mindentelők telepek helyett, melyek költ-
sége felállítására a földművelési miniszter tár-
czájának tárgyalása alkalmával a képviselők
által proponáltatott, mindenekelőtt a gazdasági
értelem fejlesztését kellene felkarolni. Mert ott
lehetnek azok a telepek, ha egynehány értel-
mes gazda kivételével nem érdeklődik irántuk
senki más, avagy azok jelentőségét a tudatlan-
ok nem képesek felfogni. Azt kellene már
egyszer megértetni a gazdaközönségünk zömével,
— a mit ma még semmiképpen nem akar ol-
hinni a legtöbbször, — hogy a gazdaság is tudomá-
ny, s hogy a magyar gazdának legsielegűbb
baja e tudományok terén való járatlanságában
rejlik. Legalább fogalmat kellene bennük éb-
resztetni a gazdasági tudományok iránt, s meg-
ismertetni velük a könnyen felfogható teendő-
ket, bebizonyítván, hogy mennyi hasznát ve-
hetik már csak ezeknek is, hátha még jobban
utána néznének a tudnivalóknak?

Gazdasági iskoláink, földművelési iskolá-
ink igen nagy hatással lesznek a „távol jövő-
nek, mert a mi e udon a gazdasági tudni-
valók általánosságban elterjednek, azt a mai
nemzedék nem igen fogja megérni, pedig a
kezdeményezés terhe, s hozzá a gazdasági vál-
ság rettentő súlya a mai nemzedék vállaira
nehezedik s ha ez ússzeroskad, nem lesz, a ki
a jövőnek utait egyengessé. Az pedig tagad-
hatatlan, hogy a gazdasági intézetek haszna
csak a jövőben fog mutatkozni.

Hát e század gazdaközönségével mi lo-
gyen? Vajon a tudásból nem lehetne-e juttatni
valamit ennek is? Lehetne-e hasznosabb tevé-
kenységet képzelti a földművelési miniszter
részéről oly közegek teremtésénél, kik a gaz-
daközönség minden rétegébe behatolva, segít-
séget vigyenek mindenfelé, és pedig az által
hogy a legzűszágesebb tennivalók iránt a hely-
zetet áttanulmányozzák s a legzűszágesebb
tennivalókkal a gazdákat megismertessék?

Tudnivaló az, hogy a gazdaközönséget
pusztán hírlapokkal boldogítani nem lehet?
Nem következés, hogy a mik ott megírva van-
nak, egyuttal praktikusnak is, de meg ha azok
is, hát hogy lehessen érvényesíteni őket. Jön
a sok jó tanács sorban, de amint jön, úgy a
papíron is marad, és pedig igen sok hasz-
nos is ott marad. Hát nem alkalmazhatna a
kormány kellő felügyelet és ellenőrzés mel-
lett oly gyakorlati szakközlegeket, kik ezen hasz-
nos teendőkre a gazdaközönséget bevezetnék?
Hiszen kérem, milliókra menne az ebből származó haszon, hát nem lehetne azt az áldozat-
tot a magyar közgazdaság emelésére meghozni?
Nem többet érne ez mindenféle oly telepnél,
melyeket csak egyesek tekintenek meg s nem
sokkal, de igen sokkal több haszon járulna
belőle az államra is?

Közigazgatási bizottsági ülés.

(április hó 14-én)

Örömmel constátálhatjuk, hogy a bizottság mind
a tíz választott tagja jelen volt az ülésen.

Vármegyénk közigazgatási bizottsági tagjai ellen
különböző nem lehet semmi panasznak, mert a bizot-
ság minden egyes tagja nemcsak melegen érdeklődik
a bizottsági ülések iránt, hanem a legáldozatkészebb
tevékenységet fejt ki.

A havi ülésekről különben eddig is alig maradt
el egy két tag, de az elmaradás mindig indokoltak
vélhető volt.

Az ülés az alispán nyitotta meg, a megjelenteket üdvö-
zölve, jegyzőkönyv hitelesítőként Hanzely László és Ke-
reményfy József urakat kerte fel.

Az alispáni jelentés. A jelentés a közben lefolyt
sorozatokra vonatkozik, és pedig a b. gyarmati, szé-
csényi és füleki járásra nézve, mely utóbbin az alispán
előszökölt, s erről igen kedvező jelentést tesz, amennyiben
a sorhadhoz kívánt jutalek kitélt Kiemelt jelentés az is,
hogy a nm. belügyminisztérium megengedte, miszerint a
b. gyarmati körletti fogházban lévő fogyaszok himlő
járvány eseteire újból beoltathassanak. A gácsi posz-
tógyáráról kitért tízezer 70,000 forint kárt okozott.
Járási mérnöküknél kinevezettek, és pedig a b. gyar-
mati járásba: Bakó István, a szécsényi járásba: Gia-
nos János, a gácsiába: Trószit Ilgós.

A nősülési ügyek. Nősülési engedélyt nyertek:
Szalay János, Veszteg, Bolyos, László és Benyó folya-
modók. Viszta utasítottat Berze Károly.

Gr. Peljacevich, a nősülési engedélyeknek valami
képeni korlátozását hozza indítványba, azt azon tény
nyel indokolv, hogy a sorozatok több oly egyén
szoroztatik be, aki ily engedély alapján családot alapít,
s ez esetben el kell hagynia feleségét, gyermekeit,
szülőit és gazdaságát. Ilyenből sokan soha se lesz ily regnáló,
mert az természetesen ilyenre biza gondol.

Székely, ellenkezéssel azon véleményben van, hogy
nősülési engedélyeket nem korlátozni, de inkább kité-
gíteni kell, mivel az a legcélszerűbb módja a vadhá-
zasosság megakadályoztatásának.

Reményfy, ezen okoskodást helytelennek látja,
mert hisz oly nő, akinek férjét 3 évre behívják, ki
van téve minden kisértetnek, s ilyen nők adnak leg-
nagyobb contingenst a vadházaságoknak. Szerinte a
vadházaságokat a hatóságoknak be kell tiltani.

Scitovszky, előadja, hogy ezen alig lehet segí-
teni, tény az, hogy a törvény megengedi a kivételes
nősülést, különösen azon családánál, ahol a női munka
erőre a család existenciája tekintetéből szükség van,
s a minisztérium minden ily feltételeztet megengedi és
megadja a nősülési engedélyt. Szerinte csak egy módja
volna a nősülési kérések korlátozásának, az az hogy az
előjárók és szolgabírák a legnagyobb lelkiismeretes
séggel járjanak el azon bizonyítványok kiállításánál,
melyek alapján a kivételes nősülési engedélyeket meg-
kell adni.

Ez irányban tehát az alispán részéről az intézke-
dés megtörtént fog.

A katonai elbocsátási kérések közül kedvező-
leg intéztettek el: Ondrejovics, Barlus, Tóth, Hugyecz,
Balász és Szabó kérése.

Bagattol ügyek. A szolgabírák, egy kettő kivéte-
lével, érvényesek jelentést tettek a járásiak községei
ben folyamatban lévő bagattol ügyekről. Ezen jegyző-
könyvek felől vizsgálat végett küldöttéknek adták ki.
A küldötték tagjai: Hanzely, Reményfy, Kövy és
Steller urak. — Sajátos, hogy miután a járásbíró-
ságok, főleg a losonczi és füleki járásban nem képe-
sek a bagattol ügyet elvégezni, ezen ügyek elinté-
zését a közigazgatási tisztviselőkre akarják hárítani, s
ki is szembeltét erre Pongrácz György és Plaby József
főszolgabírákat. Minthogy azonban a közigazgatási tiszt-
viselők túl vannak halmazva, a bizottság felir a minis-
terhez, hogy ezt az intézkedést, mint nem teljesíthetőt,
nem fogadják el.

Szécsényi végett kivétel. A szécsényi folyamat-
tak, hogy engedje meg a bizottság, miszerint a szécsé-
nyi utcák tisztítására, nem lévén erre csak 50 forint,
a vicinális alapot vehessék igénybe, úgy mint B-Gyar-
mat és Losonczi. Ez a kérés a szolgabíróknak kiadat-
ván, ez véleményezte, hogy az utcák tisztítására a jel-
zett alaplóból 200 forint igénybe vehető. Hiába szövelt fel
Reményfy és Kövy, hogy B-Gyarmat és (és talán Losonczi
is) nem a vicinális alaplóból tisztítja az utcákat, s a
szécsényi kérésének kivételében hely adott a meg-
engedett, hogy a vicinális alaplóból (melyhez talán
1000 és Losonczi is van valami beleszólása) a szé-
csényi utcák tisztítására 200 forint fordítsanak.

Biztos mértékek. A legújabbban felfedezett külföldi
mérlegek kezdének divatba jóni; ezek abban külön-
böznek a használatban lévő mérlegektől, hogy a tárgy
súlyának kiütetése után nem lengenek. A javaslat
tehát az volt, hogy a közönségnek ajánlatsanak. Ily
szár István azonban felszólalt ellenük, mert ezekkel a
tudatlan nép nem tud elbánni, és sok csalásnak lehet
kitéve. Pajor is ellene szölt ezen külföldi gyártmány-
nak. Így hát az ajánlat csak tudomásul lett véve.

Körjegyzői qualificatio. Az 1882. 6. t. cz. előírja
azon kelleket, melyeknél fogva a körjegyzői
diploma megszerzését illetve melyeknek alapján a kör-
jegyzői szigorlatra jelentkezni lehet. Ezen kellek: 6
gymnasium, vagy real vagy polgári osztály, vagy meg-
felelő katonai tanfolyam bevétele. Maucs Ernő oly
tisztí rendelvény alapján jelentkezett a körjegyzői szig-
orlatra, melynek folytán 6 ezeltől hadapródra nevez-
tetett ki. Kérését azonban az alispán elutasította.
Maucs ezt megfellebbezve, a bizottság Maucs Ernő
kérvényét kedvezőleg intézte el. (Steller tisztifőgyász
ur azonban nagyon fészkelődött, s úgy látzik az „elv
provokálása” végett feljebbírni fogja ezen határozatot
a belügyminiszterhez.)

A gácsi patika. Tudvalevő, hogy Kosztka Tiva-
dar gácsi gyógyszerész Brea örökben szesz mérésel is
foglalkozott. Emiatt gr. Forgách Antalné kérésére foly-
tán ettől nemcsak eltiltatott, de a gyógyszerész névre
a gondnoki kezelés kimondatott. Ez ellen Kosztka pa-
naszt emelt a miniszterhez, kibez most az ügy feltér-
jesztetik végdöntés végett.

Árszámg. Az elmúlt évszázadban a gyámoltak
száma volt 13396, a gondnokoltaké 232. A vármegyei
árszámként elintézendő beadványok száma volt ápril
1-ig 3290, ebből elintéztetett 4250, hátralek már csak
1040. A gyámponztárban kezeltetik 639,735 frt 2 kr
pénz és pénzérték. A Losonczi városi árszámként 42658
frt 68 kr. A gyámponztári árszámdák és vagyonmérés
megvizsgálására Hanzely László és Keményfy József
urak kérétek fel.

Tanügy. A marczai községi iskola 170, az ecsegi
553 frt, a dúlányi 330 frt állami segélyben részesült.
A b. gyarmati iskolásköz felzárkózása folytán intézke-
dés tétetik, hogy a b. gyarmati felekezeti iskolákban
a földrajz és természetrajz alaposabban tanítsassék, s
hogy a tantervbe az ének és rajz is felvétsenek. A
marczai iskola építészéről szóló és tengeri kigyót
képező számdadálygy az alispánnak kiadatott. Inté-
kezés történt arra nézve is, hogy Losonczi, ahol a
kereskedő tanulók igen megszorodtak, alsóbb keres-
kedelmi iskola szerveztassék.

Jugügyek. Istvánovszky Jánosnak Lázár. Mór el-
leni ügyben hozott határozat előnevezett által megfelle-
bbeztetett. Minthogy azonban a családgyűben a köz-
biróság határozat véglegesen, ezen indokból a felebbe-
zés elutasítottat.

A bidegkúti előjáróság. Jajtelek feladása foly-
tán Varga László bíró, Kolozsár János kgyám és Far-
kas Károly ideiglenes helyettes körjegyző ellen bün-
vádi vizsgálat rendeltetett el. Erről a bizottság a kir.
ügyészség értesíti Steller elő adó javasolja, hogy ne-
vezetnek az 1886. XXII t. cz. 107 s a alapján állásai-
tól felbontozassanak. A bizottság a felbontozás tárg-
yában a „körményezhek képet” jogorvira lévén el-
járni, az illető előjárósági tagokat nem fogadják fel,
s a kir. ügyészi megkeresést egyeztetve tudomásul veszi.

Sensatio panasz Kosztka András és János tisztor-
noki lakosok nagyobb rendű ingatlanait egy losonczi
ügyvéd 12 frtért vette meg nyilvános árverésen. Ugyan-
azon ügyvéd ezen ingatlanokat Belohorszký Endre kör-
jegyzőnek adta el 202 frtért. Nevezettek földönfutók
lettek, s a közigazgatási bizottságnál keresnek orvos-
lást, mert állítják rá vannak szedve. A bizottság ér-
tesítette a panaszolókat, hogy panaszukat az ügyvédi
kamrához terjesszék be.

Furca regala. Ragyóc községhöz tartozó Mo-
nosza telepen történt, hogy ott a gr. Teleki Károly
gazdatisztje: Simonffy Peter, Lax Lipótnek oly regale
jogot engedett mely ezen telepen nem gyakorolható. Ezt
a többi birtokosok ross szemmel nézték és regale csön-
kítás végett Simonffy és Laxot feladták. A szolgabíró
és alispán elmarasztalták őket, s ezt a bizottság is hely-
ben hagyta.

A poliechnói vizjog. Poliechnon a vizjogot a köz-
ségi lakosok használják. A Gr. Zichy seniorális uradal-
om ezért feladta a községet a szolgabíróknak, ki 300
frt kártérítést ítélt a községbelieknek. Az alispán az
ügyet, mely aligha nem bírni uton fog nyerni végleges
megoldást, inkább az egyenes megkísérelésre terelte. Ezen
közbeszóló végrezt az uradalom ügyése megfellebbezte,
azonban, felebbezésével elutasítottat, mivel közbeszóló
határozatok ellen felebbezésnek helye nincs.

Adóügy. A folyó évi marczius havában egyenes
adó címén a megye területén befolyt 28860 frt 65 kr.
a múlt év haszn szakában befolyt 38439 frt 37 kr., te-
hát a folyó évi kedvezőlenebb 9578 frt 72 krajcz. Te-
kintélyes visszaesés mutatkozik a közzvetett adók jele-
sen az illetékeknek.

Az egyenes adó kivét bizottságok működésüket
folyó évi április hó 2-án befejezték.

Az egyenesadó előírás megtörtént, csopán a föld
és házadó utáni általános jövedelmi pótlódó vár még
sok községnél kivételre. A községek már elgöttetettek
ezen lajstromok betérjésére, de csak gyéren érke-
nek be.

A bányaadó kivételre a m. kir. bányakapitány-
ságtól függ, mert a vallomási ívek felülvizsgálás vé-
gett oda átküldendők.

A hadmentességi díj csak a sorozás befejezése után fog kivetetni.

Összesen 88 ügydarab intéztetett el, melyek leginkább ingatlanok végrehajtására és fizetési halasztásokra vonatkoztak.

A pénzügyminiszterium egy rendeletet adott ki, mely szerint a vasúti örökök, a pályatest megőrzésére szolgáló költségvetés adómentesek.

Hirtűség. A b-gyarmati kerületi fogházban a fegyenczek száma volt márcs. havában 268. Keresmények 369 frt.

Egészségügy. A főorvos jelentése szerint az egészségügyi állapot kedvező volt. Csak 168 vörheny eset fordult elő, melyből 110 felgyógyult, 37 ápolás alatt áll, 21 meghalt. Itt ott himlő is mutatkozott. A gazdasági állatok egészségi viszonyai szintén jók voltak.

Utügy. A távollévő Feigeltöck Gyula főmérnök helyett Elszner Ferencz mérnök tette meg azon jelentést, mely szerint utaink általában jókban vannak és hogy a közlekedés sehol sem akad meg a múlt évban. A verségi utak B. Gyarmat és Székelykő közti része még e hónapban elkészült, s a péczi úthoz április 18. fognak hozzá.

"Meghagyatik." A főmérnöki határozati javaslatokban többször előfordult azon kifejezés, hogy: "x-y főosztálybírónak meghagyatik." Reményly József bizottsági tag úr kikelt ezen kifejezés ellen, mely úgy mondó jóváhagyást nem illet meg. Ennek folytán a "meghagyatik", ez a különben abszolútus kormány-rendszerre emlékeztető kifejezés kihagyatik a hivatalos stílusból.

Postaügy. Lóca és Varsány községek kérvénye posta állomások iránt pártolással terjesztetik fel a közlekedési miniszteriumhoz.

Útsz. vége d. u. 2 órákor.

Biztosítsuk vagyonunkat.

Minden agrikulturnak államházi játékot úz a természet. Egy hideg fuvalat, egy égető napugár, egy bosszantó hóeg, és csak egykötőpásteru fergő, tönkretesz a munkás kezét feleves működésű.

Az ország déli rónait nem egyszer teszi tönkre a vízár, északi földjét a különféle elemi csapás.

S a lekasztált termés, vagy az asztalokba hordott csomók is, nem e a természet észélyeitől retegik.

S van e menekvés, van e kitérés, van e mód, van e eszköz a természet észélyei ellen?

Az imádkozás, a preszó, jó szokások, a kik biznak. A haragszágások nem osztják el a felbőt, a főházkódások nem gátolják meg a jégessét. A conservatívok lelke megnyugrást nyer ugyan a szent bibliában, de a villám és égődörög nem halgat el ám mindjárt ó könyörgésükre sem.

S ha egyik esteandóban tönkre megy a föld termése, mi lesz a jövő esteandóban? Hát semmi; mi lenne más, mint licitáció.

És munnáj ennek így lenni? A legnagyobb hibája a földművelő népeknek, hogy gondolkodásnak nincsenek szálai, melyek a jövőbe is előretudódnak. Sokan beleszűnek annyival, ha az esteandóban nem is terem, mint a mennyi az eszelemre és vetőmagra elég. S ha véletlenül aszanyaföld bőven

jutalmast meg munkáját, a fölőleg elfogy az első tel mulatásain — most hisz marad vetőmag elég.

Rosszul esik látnunk a kisbirtokos osztály verőgését.

S mi a bűne a mi földbirtokosainknak, hogy nem veszik fontolóra a jövő esélyeit? Nem biztosítják magukat eléggé a jelenben a jövő kedvéért — nem biztosítják magukat kellőképpen a jövő esélyei ellen.

S különös indolenciát tapasztalunk a vagyonbiztosítás tekintetében is.

Más államnak nincs egy talpalatnyi termőföldje is, amely az esetleges elemi csapás ellen biztosítva ne volna. Pedig vajmi kevés olyan állam van a világon, mint a miylen mi vagyunk, ahol kizárólag mezőgazdaság a létező ereje az országának; más államban ha nem terem buza, hát azért még sincs iseg — van a népek más keresetforrása, kegyeret nyújt a jól fejlett ipar — de azért azt a magot, amelyet a földbe vetett, el veszi nem enged, biztosító intézeteknél keresi a garanciát, az ő földbe vetett tőkéje erejéig.

Minden esetben, minden vállalatban csak egy hatalom van: a tőke. Ha a tőke fogy, megsejűk a vállalatok. Azért jó lesz a mi földművelőinknek is tudomásul venni, hogy a tőkét gondnal őrizték; biztosítsák a biztosító vállalatoknál a földbe vetett tőkéiket, mert ha azt csak egyszer is elmulasztják, annak az indolenciának kiszámíthatatlan következményei lehetnek.

Mert hisz azért a csékély összeget, amit a biztosító az intézetek fizet, milyen kellemes megnyugrást érez.

Mi az a csékély díj az esetleges kárhoz képest? Bárha minden gazda, bárha minden földművelő megértene szavunkat.

Egész városokat, egész falvakat emészt föl a pusztító tűz döbögése a földöntökhöz lesznek a házak lakói. Pedig a vöröskakas ellen is milyen szépen megvédehetők vagyonunkat.

Nem kellene senkinek sem könyörölnie szorolni, nem kellene "az égették számára" házirol báza járni koldulni, — a biztosító intézeti becsülőbiztos felbecsülné a kárt és az intézet új telét rakatna a csupasz falak tetejére — csak nem szabad sajnálni a biztosítástért járó pár krajczárokat.

Bárha minden gazda, bárha minden földművelő megérté ő szavunkat.

A 32 leveles biblia.

Valaki azt mondta, ha a magyar nép felbonyol hibáival, rossz szokásaival, annyit tudna megtakarítani, hogy bár Róteböld szegény ember volna hozzá képest s hogy még mi adhatnánk neki pénzt kölcsön.

Igaz van. S ki hinné hogy e nemzeti hibák egyik legfőbbje a kártyaszenvedély?

Lapunkban is volt egy ízben említve, hogy a magyar kőnép kebelében is előfordulnak hibák, melyekből ha kivetkőznék, adóját s egyéb tartozásait könnyen róhatná le a még maradna fölőleg.

Mondtuk, ha egy falusi gazda férjhez adja leányát vagy megházasítja fiát, a dióm dancmunka bossza vége nincsen s a falu lakoságának fele ott étekeriz, iszik mulat; ha keresztelő van a házánál, baszólóképpen ott kell lenni minden néven nevezendő rokonnak, meg ba-

rátnak. S ilyenekre költ a nép oly összegeket, melyek kiadásával megfogja fekvő birtokát.

De ez még bagyján! Ily nemzeti hibák miatt még nem megyen tönkre a falusi ember.

Van nekünk azonban ennél még nagyobb szenvedélyünk is, mely a magyar nemzetet életerejében megrontja.

S ez a kártya, a harminczkét leveles biblia, mely kivált a földesurakat tette s teszi tönkre, városi polgárság vért szíjja a életerejét rontja.

Mondjuk csak el, mint történik ez.

Falubelyen a téli hónapok nagyon unalmasak. Telen a gazdának pihenő napjai vannak; unja magát nemcsak a család feje, de a családnak minden tagja. Mit csináljanak hát, hogy unalmukat előzzék? Ellátogatnak olykor a szomszédba, rendeznek bázimulákat vadászatokkal, kirándulásokkal a szomszéd falvakban lakó ismerősökhöz s több efélet. Ma itt mulatoak, holnap a másik faluban.

A hová berobognak kocsijaikkal, szívesen látják; s ott van azután sürgés, forgás, baromfóles, sütes, főzés. Sőt olykor még a 30—40 drblónak is kijár a szénasz. Itt ütök fel a jött vendégek "anyájukat" s vagy három napig mulatoak. Ma nagy ebéd van. miattul buzza a cigány a haligató nőit. Ebéd után a falusi táncra kél, az öregek kávézni mennek a másik szobába s rövid ideig tartó politikálás után kezdődik a kártya, a "csóndes".

Az egyik szobában járják a csárdást, a másikban osztják a kártyát, s járja a "ferblit".

Amott izdudnak a tánczók, mert ugyancsak buzza láb alá az a "Marcsi"; itt izdud a bázur, mert bázur van; ma nagy "pech"-je van; már a harmadik ezézet is felváltotta. De ez így megy; a bázurnak veszi tonie kell; így kívánja ezt a vendégszeretet szabálya.

Következő nap nagy vadászat van. A férfiak csak déli egy órákor térnek bázur, természetesen éhesen s kissé eltörődve. Jó ebédet kell nekik adni. Ebéd után folytatják az előző napon abbahagyott "ferblit", s a bázur csupa előzettségéből ismét veszt. Vesztése 600 frtra rug s már alig van néhány tízeze.

No végre harmadnapra megie elávozik a sereg vendég. Úras az élekmakar, úras lett a bázur zsebe s most a nő is, meg a férj is sopánkodik, de ez még inkább, mit tegyenek, hogy a ház pénz nélkül ne maradjon.

Végre elhatározzák, hogy az ur berándul a városba s a takarékpénztárban felvezz vagy ezer forintot. Minthogy jöhetilek földbirtokos, könnyen megkapja a szükséges kölcsönt s előláb a városban valamely vendéglőbe ebédre.

Ebéd után találkozik ismerőseivel, kik ismerik azon gyengéjét, hogy ba pénz van nála, nem tartja magát vissza a kártyától.

Barátai szobát nyitlatnak s odavonulnak egy kis "csóndes" re.

Öt nem hívják meg, hanem ő jól tudja, mi fog ott történni, s utánok megy s ő is, osztat magának, s veszt.

A vendéglőben kifosztva, pár tízes forinttal tér bázur s neje s őtt elmondja, hogy nem kapott pénzt.

Igy hát várni kell, míg a zsidó adhat.

Ez ad nagy kamatra s lekötö a földesur természetét.

De a termék nem sikerül; a zsidó meg nem vár, mert neki is kell a pénz.

TÁRCZA.

A gazdagság is baj.

— Fővárosi életkép. —

Cserepy Kálmán nem az aszerencse ember volt, ki műiparos léte véle eredményt mutatolt volna fel, a végezt elvile harciba, s az egyetlen küzdelemben mindig ő volt a legyőzött.

Önök bizonyos látták már t. olvasóink a kiállításán azt a furfangos szerkesztő alkotmányt, mely ki villról tekintve egyszerű ládának tűnik fel, de aajtát megnyitva látjuk, hogy a rejtett síkoknak tömelegét képezi, melyben meg is avatott is csak igen nagy gonddal képes eligazodni. A különféle alakú, kisebb nagyobb síkok zárai oly furfangos kizárkútlással készűltek, hogy ember legyen, aki főnakkadás nélkül megnyithatja, még ha minden kulcsot külön adnak is kezébe.

Mert itt asztalon és lakatos mesterség egymással mintegy vetőlkedve remekelt.

Evegik dolgozott Cserepy Kálmán ezen a szerényen, s annyi pénzt költött rá, hogy a házba ése téséről már évek óta megfeledkezett. Most is, az évenyeg vége felé egészen el volt merítve gondolataiba, melyekből egy napon bázurának, Csomor Béla urnak megjelenése riasztotta őt.

— Jó reggelt Cserepy ur imo az ön nyugtája.

— Lehetséges volna, Csomor ur, valóban pénzt kioldni tőlem.

— Bizonyára, ma épen három éve, hogy semmit sem kaptam öntől.

— Három éve! Helyes... Lám, lám, hogy mulik az idő!

— Az idő mulik s én nem kapok semmit.

— Mily szomorú év, Csomor úr a három utolsó!

— Tudom... Ön majd a felhőszakadást, majd a zágrábi földrengést bosta fel ügyül...

— Valóban meg vagyok lepve, hogy önt oly könnyelműen hallom beszélni ezekről a borsasztó szerencsétlenségekről.

— Az ördög is, itt a legfőbb ideje, hogy ennek vége legyen.

— Teljesen ostrom nézetét; valóban itt a legfőbb ideje, hogy az ilyesmi megakadjék. Magyarország lejtőre jutott, a kereskedelem pang, az ipar...

— Az nekem mindegy. Ön nekem 600 forinttal tartozik.

— 600 frttal? Hibetelen!

— Igenis, hibetelen! Fájdalom, gyűngeségem lebeővé tette.

— Az istenért, Csomor ur, ne nevezze gyűngeségnek a legnagyobb önzetlenséget.

— Pénzre van szűkségem, 600 forintot nem talál az ember gy. utcán.

— Fájdalom, önnek igaz van.

— Tán azt hiszi ön gyönyör az emberre pénzt nem látni?

— Kinek mondtam ön est? De a bölcs azért nem lázad fel a végezt ellen. A gyönyör az élet kivételei közé tartozik.

— Egészen eltekintve ettől a 600 frttól...

— A bölcs tehát...

— ... Mindenek előtt fizesse ki a házért.

— Mily tévedés!... Mennyi családja vár azokra, kik erre az álláspontra kelyszkednek! Ellenkezőleg, a bölcs a nélkülözésekhez szokjon yesse meg a világnak hiu élvezeteit...

— Az állalam követelt 600 forint...

— ... semmi a lelki élvezetből képest, melyeket ön oly kevére látázik becsülni. Az igazi boldogság a világ javairól való lemondásban áll. Kövesse példám! Csomor ur, mondjon le.

— Mit? 600 forintomról?

— Eleő sorban 600 forintjáról.

— Jól van! Beleegyezem!

— Komolyan?

— Komolyan. De...

— De?...

— Ön azonnal ki fog költözni.

— Kiköltözni?... Én... De miért? Hiszen igen meg vagyok elégedve s önnel szemben sem panaszkodtam soha.

— Ah, ez sok!

— ... Bár a lépcsőzet rosszul van világítva. A konyhában vízvezeték sincs. Ezenkívül kevés a lakó...

— Mióta ön itt lakik?

— Ez nem nagyon biztós rám nézve.

— Ön meg eodem is meg akar szűkíteni házamból.

— Ön ki akar a házból menekülni? Épen akkor, midőn egy muidarabot vagyok bevezetendő, mely bizonyára megnyeri a műterök tetszését. Mit szél ön hozná?

— ... Hogy két órai időt engedek a lakás kiürítésére. Bitorait elviteti ön. Tehát két óra alatt ki legyen a lakás ürítve, különben bejűrlöm önt.

— De gondolja meg Csomor ur...

— 600 forint nem sok, hogy öntől szabaduljak.

— Ez a személyemre nézve kicsinyöl megjegyzés nem nélkülöz bizonyos ésszerűséget, sőt arra bátorít, hogy öntől 25 forintot kérjek kölcsön.

— Megbolondult ön?

— Épen nem. Legalább 25 forintra van szűkségem, hogy kiköltözhessem. Gondolja meg ön bitor kocsik, bordárok, borralalók stb., nekem pedig nincs egy garasom se.

— Igaz az?

— Meglepi önt? Nézze meg alkotásaimat, kérdezze, mily tolytonos igazságtalanságok a végezt részéről...

— Megkapja még a 25 forintot is. Minden áldozatot meghozok, hogy öntől szabaduljak.

— Közönet, ezer köszönet, nagyilekű férő!

Két óra múlva Cserepy kiürítette a lakást.

Másnap Csomor úr, kinek mellesleg mondva vagy tizenkét háza volt a városban, reggeli sétája alkalmával észrevette, hogy az egyik ház kapujáról eltűnt a lakást hirdető czédula. Bemegy a hásmesterhez.

A negyedik emeleti lakás ki van adva, Gáspár?

— Igen is, Csomor ur s azt bízem, dicsekedhetem vele.

— Úgy?

— Nem emeltem sok nehézséget, a mint ön megparancsolta.

— Nagyon helyes; a lakó nem kívánt javításokat?

— Nem.

— Úgy látszik, nem nagy igényei vannak. Mi ő tulajdonképpen?

— Műasztalos.

— Hm?... Nyíltan szólva, nem szeretem az ily embereket. Mi a neve?

— Ide adta névjegyet. Itt van:

Cserepy Kálmán műasztalos.

— Már megint? dörgött Csomor ur.

Bibor veres arccsal elietet föl Csomor ur, egy szerre négy lépcsőt is ugatva, a negyedik emeletre. Cserepy ur nyájas mosollyal fogadta.

— Mily meglepés, Csomor ur! Mily öröm önt lakásában bűvölködtetnem! Midőn elváltunk ön oly szomorúnak látszott, hogy feleltem, mikép kisérekoroztatni fogom.

A szerencsétlen bázur felülaltan rogyott egy székre. Ennal a műasztalos kiköltöztetése 120 frttalba került. Alább nem akarta Cserepy megtolni Mondja aztán a lakó, hogy néha a gazdagság nem jár bajjal. O. A.

